

Strøkkvalitet og tråputer

Sammenhengen mellom strøkkvalitet i et hus og kyllingenes tråputer er stor. Så stor at noen sier: "Vis meg tråputene på kyllingene dine og jeg skal fortelle deg hvordan strøkkvaliteten er i huset ditt". Eller omvendt. Grunnen til dette er selvsagt at fuktighet kanskje er den viktigste faktor både når det gjelder tråputekvalitet og strøkkvalitet.

Tråputerregistreringer

Den svenske fjørfenæringa var den første som startet å registrere sviskader på tråputene hos slaktekylling (1994). Danmark og senere Norge (2004) har også startet tilsvarende registrering. Flokker der det er alvorlige sviskader på tråputene skal i alle land bli fulgt opp for å forebygge sviskader i neste flokk. I Norge er det bransjeveterinær/konsulent/slakteri som følger opp flokker som har dårlig tråputehelse med rådgiving. Tråputeskår utregnes på følgende måte: Ett bein fra 100 kyllinger vurderes og gis henholdsvis 0 poeng for ingen skade, 1 poeng for lett skade og 2 poeng for grov skade. Summen av poeng fra disse 100 bein er flokkens tråputeskår. Generelt kan man si at tråputeskår over 80 krever tiltak hos produsenten. Skår over 120 krever umiddelbart målrettede tiltak for å hindre gjentakelse. I tillegg følger produksjonskontrollene for slaktekylling med på utviklingen i tråputerregistreringene fra måned til måned. Der som det er klare økninger i sviskader i enkelte områder meldes dette tilbake til forleverandørene slik at disse også kan iverksette tiltak.

Status 2010

Selv om gjennomsnittlig tråputeskår i Norge er under det som oppfattes som problem i en flokk er det dessverre enkelte flokker som har for mye sviskader under kyllingenes tråputer i 2010. Trå-

Det er først og fremst fuktig underlag som er årsaken til tråputerskader.

putereskader mellom de ulike regioner i Norge. Likeledes varierer forekomsten noe mellom ulike årstider.

Weeks, C.A. og Butterworth, A. (ed), 2004. Measuring and Auditing Broiler Welfare. Cabi publishing, Oxfordshire.

Hva er tråputerskader?

Dette er karakteristiske skader i huden under tråputene hos slaktekylling eller kalkun. De begynner som en svak misfarging av huden og skade i overhuden der hudens små papiller ("nupper") vokser. Hvis skaden fortsetter kan det utvikles sår med betennelsesreaksjoner i underhuden. Det dannes ofte skorper av tørket sårveske og strø. Tråputerskader kan komme raskt. Det kan utvikles alvorlige skader i løpet av ei uke. Skadene kan heles igjen dersom kyllingene kommer på tørt fint strø, men det tar to uker eller mer.

Fuglene halter som regel ikke. Oftest er det like skader på begge beina. På grunn av skadene er kyllingene mer i ro. Hvis det er alvorlige skader vokser dyra saktere pga. smerteindusert appetittapp. Sårene kan være inngangsport for bakterier. Bakterier som normalt forekom-

mer på hud hos kylling kan dermed forårsake sårinfeksjoner, leddbetennelser, blodforgiftning m.m.

Hvorfor sviskader på tråputene er alvorlig

Selv om sviskader på beina kan karakteriseres som mindre (lokale) skader skal man huske på følgende: Kyllingene har god følsomhet under beina, med mange nerver som registrerer påvirkninger fra miljøet. Akkurat som oss. Vi har vel alle erfart at selv et lite sår eller ei lita flis under foten kan gjøre hvert steg smertefullt? Og smertefulle lidelser er ikke forenlig med god dyrevelferd. I tillegg kan det være ødeleggende for omdømmet til kyllingproduksjonen.

Hva forårsaker tråputerskader?

Først og fremst fuktig underlag! Tråputerskader forårsakes av vått/fuktig strø og ulike stoffer i strøet, som for eksempel ammoniakk fra gjødsla. Sammenhengen med fuktig strø er så stor at tråputerskader kan brukes som en indikator på at det har vært dårlig strøkkvalitet i huset. Også klisset strø og alt for hardt strø øker risikoen for skader på tråputene.